

PUSULA

Ekim 2022 - 20. Sayı

Enise MOLLA AHMET - Gülsüm HÜSEYİN - Hatice KADRİ - Pelin KOCA MOLLA
Seher AHMET - Sevkan TAHSİNOĞLU - Yıldız CAFER

BTAYTD AĞİT
İNSANİ
BOYUT KONFERANSINA
KATILDI

GTGB'NİN GELENEKSEL
EL SANATLARI SERGİSİNE
YOĞUN KATILIM

BTAYTD İSKEÇE KÜLTÜR
MERKEZİ ŞİİR ATÖLYESİ
İLK TOPLANTISINI
GERÇEKLEŞTİRDİ

4

Years
XPONIA
.YIL

1982 - 2022

İÇİNDEKİLER

GÜNCEL KONULAR /

BTAYTD AGİT İNSANİ BOYUT KONFERANSINA KATILDI.....	1
KİŞİSEL GELİŞİM ATÖLYELERİNİN İLK OTURUMU GERÇEKLEŞTİRİLDİ.....	1
GAT SELANİK SEÇİMLERİ.....	2
GAT ATİNA SEÇİMLERİ.....	2
BTAYTD MUCİZE TİYATRO'SUNDAN İLK YARDIM ETKİNLİĞİ.....	3
BTAYTD İSKEÇE KÜLTÜR MERKEZİ ŞİİR ATÖLYESİ İLK TOPLANTISINI GERÇEKLEŞTİRDİ.....	3
TÜRK AZINLIK TEMSİLCİLERİ TEKİRDAĞ'DA ÜNİVERSİTE AKADEMİK YILI AÇILIŞINA KATILDI	4
GTGB'NİN GELENEKSEL EL SANATLARI SERGİSİNE YOĞUN KATILIM.....	5
İSKEÇE İLİNDEKİ AZINLIK DERNEKLERİ İTB'DE BİR ARAYA GELDİ.....	5
"KADINA UMUT TOPLUMA HAYAT" PROJESİNİN TANITIM TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ.....	6
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN 99. YILI KUTLAMASI.....	6
PUSULA DERGİSİ KÜLTÜR SANAT ÖDÜLLERİ ÖZGÜN YAZI BÖLÜMÜ BİRİNCİSİ.....	7
PUSULA DERGİSİ KÜLTÜR SANAT ÖDÜLLERİ ÖZGÜN YAZI BÖLÜMÜ İKİNCİSİ.....	8
PUSULA DERGİSİ KÜLTÜR SANAT ÖDÜLLERİ ÖZGÜN YAZI BÖLÜMÜ ÜÇÜNCÜSÜ.....	9

SAĞLIK /	10
-----------------------	----

KÜLTÜR - SANAT /

"YAPAY ZEKA" NİN SANATA YANSIMALARI.....	12
--	----

EĞİTİM /

ÖĞRENME NEDİR?.....	13
---------------------	----

YÖRESEL LEZZETLER /

AKITMALI TAVUK.....	14
---------------------	----

İLETİŞİM /

SÖZSÜZ İLETİŞİM.....	15
----------------------	----

ÖZGÜN BÖLÜM /	16
----------------------------	----

SİZİN KALEMİNİZDEN /

GELENEK VE GÖRENEKLERİMİZİN ÖNEMİ.....	17
--	----

BTAYTD AGİT İNSANİ BOYUT KONFERANSINA KATILDI

BTAYTD, Polonya'nın başkenti Varşova'da gerçekleştirilen AGİT İnsani Boyut Konferansına katıldı. Konferansta, Batı Trakya Türk Azınlığı, BTAYTD insan hakları uzmanları Dr. Pervin Hayrullah ve Uzman Kerem Abdurahimoğlu tarafından temsil edildi. 26 Eylül - 7 Ekim 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilen konferansın Temel Haklar ve İfade Özgürlüğü başlıklı 4. oturumunda söz alan BTAYTD, Batı Trakya Türkleri'nin ve temsilcilerinin son dönemde artan bir marjinalleştirilme ve hedef gösterilme sorunuyla karşı karşıya olduğunu belirtti. Yine konferansın Hoşgörü, Ayrımcılıkla Mücadele ve Ulusal Azınlıklar konulu 5. oturumunda söz alan BTAYTD, Batı Trakya'nın Avrupa ve Yunanistan'ın en geri kalmış bölgelerinden biri olduğunu, bu geri kalmışlıkta Lozan'a göre özerk olması gereken azınlık eğitimine yapılan keyfi müdahalelerin, bölgede demografik endişelerle yapılan kalkınma planlarının ve AB fonları gibi birçok fırsata erişimde Türk Azınlığın karşılaştığı sorunların büyük payı olduğunu dile getirdi. BTAYTD, AGİT katılımcı ülkelere, Yunanistan'ı başta Azınlığın etnik Türk kimliğini tanıyarak yapılan ayrımcılıkları sonlandırması için teşvik etmesi çağrısında bulundu.

KİŞİSEL GELİŞİM ATÖLYELERİNİN İLK OTURUMU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsililer Derneği bünyesinde faaliyet gösteren Mesleki Tanıtım ve Rehberlik Kolu, 30 Eylül 2022 tarihinde 'Kişisel Gelişim Atölyeleri' nin ilk toplantısını gerçekleştirdi.

Lise öğrencilerinin katıldığı oturumda, bu yıl yeni katılan öğrencilere atölye çalışmaları hakkında bilgi verildi. Ardından grup danışmanları atölyede işlenecek dört farklı konuyu öğrencilere aktardı. Gönüllü öğrenciler belirlenen konular arasında tercihte bulunup gruplara ayrılmasıyla toplantı son buldu.

GAT SELANİK SEÇİMLERİ

BTAYTD Genç Akademisyenler Topluluğu Selanik teşkilatı, 9 Ekim 2022 tarihinde Yönetim Kurulu seçimlerini gerçekleştirmiştir. Oluşan yeni Yönetim Kurulu aşağıda görüldüğü şekilde belirlenmiştir.

Başkan: Azra HASAN
Asbaşkan: Esra KALENCİ
Kasadar: Firuze VELİ
Genel Sekreter: Tolga ALİ
Halkla İlişkiler: Utku HASANOĞLU
Sportif Faaliyetler: Raif MEMET
Üye: Mustafa ALİ

GAT ATINA SEÇİMLERİ

BTAYTD Genç Akademisyenler Topluluğu Atina teşkilatı, genel kurul seçimlerini 16 Ekim 2022 tarihinde gerçekleştirmiştir. Seçim sonuçlarına göre görev dağılımı şöyledir:

Başkan: Koray KURT
Asbaşkan: Müge DURMUŞ
Kasadar: Hüseyin DEMİR
Sekreter: Derya EMİN OĞLU
Halkla İlişkiler: Hüseyin HÜSEYİN OĞLU
Kültürel Faaliyetler: Özat KALENCİ
Spor Faaliyetleri: Salih İSMAİL
Üye: Sabri KEHAYA
Üye: Ali KOCA

BTAYTD MUCİZE TİYATRO'SUNDAN İLK YARDIM ETKİNLİĞİ

Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsililer Derneği çatısı altında faaliyet gösteren Mucize Tiyatrosu, İskeçe Kültür Merkezi'nde, 14 Ekim 2022 Cuma günü çocuklara yönelik "İLK YARDIM BİLGİLERİ" çalışması düzenledi. Uygulamalı olarak hazırlanan sunum İlk Yardım Uzmanı Sn. Refiye Bekir tarafından gerçekleştirildi. Çocuklar ilk yardım bilgi ve tekniklerini canlandırarak öğrenme fırsatı buldu.

BTAYTD İSKEÇE KÜLTÜR MERKEZİ ŞİİR ATÖLYESİ İLK TOPLANTISINI GERÇEKLEŞTİRDİ

Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsililer Derneği, İskeçe Kültür Merkezi'nde çalışmalarına başlayacak olan ŞİİR ATÖLYESİ 21 Ekim 2022 Cuma Günü BTAYTD İskeçe Kültür Merkezi'nde ilk toplantısını gerçekleştirdi. Toplantıda ŞİİR ATÖLYESİ'nde okunacak şiirler hakkında konuşularak gruplar oluşturuldu.

TÜRK AZINLIK TEMSİLCİLERİ TEKİRDAĞ'DA ÜNİVERSİTE AKADEMİK YILI AÇILIŞINA KATILDI

Batı Trakya Türk Azınlığı temsilcileri, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'nin Akademik Yılı Açılışı ile birlikte "8. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi" ve "4. Uygulamalı Bilimler, Mühendislik Kongresi"nin açılış törenine katıldı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanı Mustafa Şentop'un katılımı ile 21 Ekim 2022 Cuma günü gerçekleşen Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi 2022-2023 Akademik Yılı Açılış Törenine katılan Batı Trakya Türk Azınlık Temsilcileri, burada TBMM Başkanı Mustafa Şentop ile görüşme fırsatı buldu.

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi ev sahipliğinde, Uluslararası Balkan Üniversitesi işbirliği ile organize edilen "8. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi" (INCSOS VIII) ve "4. Uluslararası Uygulamalı Bilimler ile Mühendislik ve Matematik Kongresi"nin (ICASEM IV) de açılışı gerçekleştirildi. Etkinliğin ikinci günü, Dostluk Eşitlik Barış Partisi Onursal Başkanı Işık Sadık Ahmet ve Edirne Trakya Üniversitesi Öğretim Görevlisi Ali Hüseyinoğlu, kongrede konuşmacı olarak yer aldı.

GTGB'NİN GELENEKSEL EL SANATLARI SERGİSİNE YOĞUN KATILIM

Gümülcine Türk Gençler Birliği (GTGB) çatısı altında faaliyetlerini yürüten dikiş-nakiş, seramik, quilling ve ebru kurslarında hazırlanan eserler sergilendi.

Gümülcine Cris & Eve Otel'de, 19 Ekim Çarşamba günü düzenlenen serginin açılışına soydaşlar yoğun ilgi gösterdi. Sergide ziyaretçilere dikiş-nakiş, seramik, quilling ve ebru kurslarında yapılan çalışmalar sunuldu.

İSKEÇE İLİNDEKİ AZINLIK DERNEKLERİ İTB'DE BİR ARAYA GELDİ

İskeçe ilindeki Türk azınlık dernekleri, İskeçe Türk Birliği'nde (İTB) bir araya geldi. İTB'nin öncülüğünde 14 Ekim Cuma günü gerçekleştirilen toplantıya, İskeçe genelindeki köylerde faaliyet gösteren "kardeş derneklerin" yanı sıra İskeçe Müftüsü Mustafa Trampa da katıldı. Toplantıda yer alan dernek yöneticileri, samimi bir ortamda sohbet etme ve geleceğe dair ortak projeleri ve faaliyet alanlarını konuşma fırsatı buldu. İTB'de gerçekleştirilen toplantıda, il genelindeki köylerde faaliyet gösteren azınlık derneklerinin yer alacağı "İskeçe İli Türk Azınlık Dernekleri Platformu" oluşturulması kararlaştırıldı.

“KADINA UMUT TOPLUMA HAYAT” PROJESİNİN TANITIM TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

BTAYTD ile İskeçe Müftülüğü'nün birlikte yürüttüğü “Kadına Umud Topluma Hayat” projesi, 26 Ekim Çarşamba akşamı Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsilliler Derneği İskeçe Kültür Merkezinde, yoğun bir katılım ile gerçekleştirildi. Etkinliğe, İskeçe Müftü Yardımcısı Ahmet Hraloğlu, Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsilliler Derneği Başkanı Dr.Hüseyin Baltacı, Mustafçova Belediye Başkanı Rıdvan Deli Hüseyin, Milletvekili Burhan Baran ve Türkiye Cumhuriyeti Gümülcine Konsolosu Sayın Neslihan Altay hanımefendi katıldı. Bu yıl proje kapsamındaki köylerden, balkan bölgesinde bulunan Paşevik ve Elmalılı, yaka bölgesinde ise Koyunköylü kadınlarımız etkinliğe yoğun bir ilgi gösterdi. Etkinlikte söz alan konuşmacılar, Batı Trakya Türk kadınının mücadelecisi ruhuna ve ayakta dik duruşuna değinerek daha sağlıklı nesiller yetiştirebilmeleri, sosyal aktivitelerde yer almaları ve bu konularda farkındalık oluşturabilmeleri adına her zaman yanlarında olacaklarını vurguladılar.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN 99. YILI KUTLAMASI

Anavatanımız Türkiye Cumhuriyeti'nin 99. yılı, 29 Ekim Cumartesi günü, T.C. Gümülcine Başkonsolosluğu bahçesinde düzenlenen resepsiyonda, vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın yoğun katılımı ile kutlandı.

BATI TRAKYA'DA DEĞİŞEN KÖY HAYATI

Inek arabasının gıcırdayan sesi...Dokunan kilimin takılması...Her evin ağılından gelen hayvan kokusu, sesleri... Bunları artık ne duyuyoruz ne de görüyoruz. Daha da ötesi rahatsız bile oluyoruz. Eskiden köylerde baş tacı imiş hayvanlar. Nasıl olmasın ki!

Rahmetli anneannem derdi: "Sağımı (ineği) olmayan haneye kız vermezler ."diye. Çok doğru, o şartlarda inek hem taşıt hem de besin görevi görüyor. Sütü, yoğurdu, tereyağı ve peyniri temel besinler. Parasız, doğal ve katkısız. Kendin yapıyorsun özene özene...

Bugünkü durumumuzu belki de ailemizin inek ya da eşek arabasını çökertircesine toplayıp taşıdığı tütünlere borçluyuz. Ama ben, beni kötü gösteriyor diye talikaya binmeyip arkasından yürüdüğüm günlerimi de hatırlıyorum ne yazık ki!

Şimdilerde ise boyunduruklar duvar süsü, arabalar çiçeklik, hayvan pullukları ise bahçe süsü...Aslında bu da tarihi, geçmişi canlandırmak değil midir ki...Günümüzde ailedeki herkes yakın uzak, kadın erkek demeden çalışmak istiyor. Bu da çalışan herkes için araba demek oluyor.Nereden nereye ... Hayvan arabasından dört arabaya...Onlarsız olmuyor, hakkıyla.

Her evin bağılı olması, toplanan araba dolusu üzüm-ler, onları çiğnemek, kurulan şıralar, kaynatılan pekmezler...

Bu geceyi bayram bilip, ocakların etrafında koşturan çocuklar... Bak nasıl da gittim eskiye, ocakların başında koştuğum gecelere, annelerimizin köpük köpük savurduğu pekmezlere...

Şimdilerde yine bağlar ekiliyor, bademler. Kendi üzümünü yetiştirip pekmez yapıyor, hiç şekersiz, şifa niyetine...

Bu da bir bakıma bilinçlenmek, toprağını yararlı bir şekilde kullanmak değil midir ki?

Evlerin bahçesinde fırınlar, her hafta tekne dolusu yapılan tava tava ekmekler. Mis gibi kokular. Ateşi fırsat bilip külüne konan kabaklar.Sıcacık ekmeğin arasında sabah çalkanmış tazecik tereyağ, eriyip giderken bedenimizde bıraktığı doyumsuz tatlar...

Şimdilerde fırınların yerini süslü mangallıklar aldı, yanında kurulan köşkler ve masalarla beraber...Şimdi ise her sabah marketten aldığımız tazecik ekmek, üstelik dilimli, zahmetsiz, sonra beğenir miyiz bir haftalık bayatı?

Dokuma tezgahları çoğu evin saçağının baş köşesindeydi. Mekik bir o yana bir bu yana giderken ayaklardan çıkan tak tuk sesleri.

Çıkırıkta dolanan iplikler sarı, portakali, kırmızılı kilimler... Teker teker çıkar ortaya odalara, çeyizlere koyulmak üzere... Şimdilerde ise sandıkların içinde naftalin desteği ile duran kilimler...

Hatta naylonlar kesilirdi ince şeritler halinde, bunlar birbirine eklenir, dokunur saçaklarda kullanılırdı. Kendi yaptığı halının evine kattığı güzellikle, oradan oraya yü-

rürken gurur duyardı eseriyle...

Artık halılarımız hazır, ince, kalın, mevsimlik, misafirlik, kaliteli, markalı...

Pırıl pırıl döşenmiş taşların, parkelerin üzerini süslüyor. Birkaç senede değiştirdiğimiz halılar da dolap üstünü, yatak altını dolduruyor da dolduruyor...

Bir sofraya etrafında toplanan aile bireyleri, ortada tarhana tavası, üzerinde sabahki tereyağ, yanında pekmezi, turşusu...

Bir tasta da ayran, evet ayran tası... Kimi kaşık kaşık içilir, kimi de yudum yudum herkesi sıra ile dolandır, afiyetle...

Şimdilerde ise her su içmeye başka bardak alıyoruz. Nasıl olsa makina yıkıyor saatlerce...

Artık bir sofraya etrafında bile toplanamıyoruz. Yemeğin saati yok çünkü. Özellikle gençler, çocuklar bilgisayar karşısında yiyor, güya sağlıklı besleniyor ya da besliyorum düşüncesiyle...

Köyde oturuyoruz diyoruz ama hiç de köy şartlarında değiliz. Son model marka eşyalarla döşenmiş evler, bütçeyi aşmış da aşmış... Süslenmiş de süslenmiş...

Tarlada çalıştığı için kirlenmesin diye yanına başka oda, başka mutfak. Yani misafirlik, günlük gibi... Son model mutfakta kahveden kahveye buluşmak üzere...

Altında dükkanı, üstünde dairede oturuyoruz artık. Çünkü gelişen köylerde her türlü gereksinime ihtiyaç duyuluyor...

Tost, fırın, doktor, eczane, market, dişçi, kıyafet, tatlıcı neler neler...

Moda dergilerinden fırlayan gençler, her düğüne her mevlüde alınan ayrı ayrı elbiseler, papuçlar...

Son model arabalar, cipler... Son otuz yılın biz Batı Trakyalılara hediyesi bu.

Teknolojinin getirdiği kolaylıklar hepimizi cezbediyor. Bunlara ulaşabilmek için ailecek, var gücümüzle ve imkanlarımızı doğrultusunda çabalıyoruz, çalışıyoruz.

Aileler parçalanıyor, ülke ülke çalışırken.

Özlemler tüm bedenimizi sarmış günleri sayarken, umutla bekleyişler, ha okul tatilleri, ha bayramlar...

Hep böyle gider mi? Gitmiyor tabii ki de!

Hayat şartları, dünya çapında yaşanan ekonomik krizler, bundan sonra her şeyin daha küçük ve ekonomik çapta düşüneneğimizin sinyallerini veriyor.

Harcadığımız emeğin bizi aşmaması gerekiyor. Gücümüzün üstü bu lüks yaşam uğruna, bedenimizi bu şekilde çürütmemiz ne derece doğrudur, irdellemek gerekmez mi!...

Düşünülmez mi?

İsteklerimize bir parça gem vurmak "alması da olur" diyebilmek bilincinde olmak mümkün müdür ki?

Kendimiz için,

İnsanlık için,

Dünya için...

PUSULA DERGİSİ KÜLTÜR SANAT ÖDÜLLERİ ÖZGÜN YAZI BÖLÜMÜ BİRİNCİSİ

ŞUHEDA HALIÇ

Nerede o eski günler. ....

Yılların hızla ilerlemesi, zamanın su gibi akıp gitmesi nedeniyle eski günlere duyulan özlemi anlatan cümle. "Nerede o eski günler"

Yıllar gerçekten hızla mı ilerliyor? Yoksa bizlere mi öyle geliyor. Eski günler derken hangi günlerden bahsediyoruz? 10 yıl mı...20 yıl mı eski oluyor? Kime göre neye göre? Eski olan aslında ve belki de sadece özlem duyduğlarımız, ellerimizden akıp giden yıllar. Çok değil daha birkaç yıl öncesine kadar heyecanla beklediğimiz özel günler artık hiç yaşanmıyor desem yeridir. En önemlisi de eskiden köylerimizde yaşatılan örf ve adetlerimizin artık kaybolup unutulmaya yüz tutması. Siz hiç köy düğününe katıldınız mı? Damat tıraşına, alayına? Bayram sabahında köyde uyandınız mı? Bayram çocuğu oldunuz mu? Hıdırellez yaşadınız mı? Köyünüzde meceye katıldınız mı? Bunlar gibi birçok güzel anılar ve günler. Küçüktüm hiç unutmuyorum, amcamın kızı evleniyordu. Bir telaş ki anlatılmaz yaşanır. Evler büyük, bahçeli. Temizlikler yapıldı hatta bahçe duvarları beyaza boyandı. Boya dediğime bakmayın kireç sürüldü. Her yer gelin misali bembeyaz ak pak oldu. Evlerin içi süpürüldü, ne var ne yok yıkandı. Misler gibi oldu her yer. Bunu yaparken bir tek düğün sahibi mi yoruldu, hayır elbette. Komşular canla başla yardım ettiler. Bugün bize, yarın onlara düşüncesiyle el birliği ile her işin üstesinden geldiler. Düğün üç gün sürecekti, evet yanlış okumuyorsunuz üç gün. İlk gece kına yakılacaktı, ertesi gün düğün ve üçüncü gün alay. Amcamın kızının saçlarını yapmak için kuaför abla gelmişti. Gelinin saçını topladığı gibi makyajını da o yapmıştı hatta o giydirmişti. Her şey geliyordu ablanın elinden. Güzel sofralar kurulmuştu, davullar zurnalar. Bütün köy davetliydi. Yer yok diye bir sıkıntı yoktu. Herkes evin bahçesine sığmıştı. Genç delikanlılar duvar üzerinde oturup dans eden kızları izliyordu. Evin büyükleri kurulan sofralarda oturuyorlardı. Kadınlar genelde sürekli hizmet ediyorlardı. Çocuklar da kaptıkları harçlıklarla yolun başında duran kantin arabalarından abur cubur alıyorlardı. Herkesin ortak yanı mutlu olmalarıydı. Kınalar yakıldı, oynandı, düğün oldu. Geldi çatı alay günü. Amcamın kızını almaya gelmişlerdi. O günlerden en çok dikkatimi çeken ve aklımda kalan amca kızımın saçlarıydı. Üç gün aynı saçlarla durdu. Gelin olmak kolay değil. O zamanlarda gelin saç yapma da hiç hafife alınacak bir iş değildi. Çocukluk işte aklımda kalan saçlar ve mis gibi kokan pamuk şekeri. Şimdilerde köylerde pek düğün olmuyor. Herkes büyük salonlarda yapıyor ama tuhaf olan o büyük salonlara komşularımız sığmıyor. Artık herkes giyinip süslenip düğünlere misafir gibi gidiyor, kimse ev sahibi olmuyor. Gelin, saçını üç kez farklı model yaptırıp hatta gelinliğini de değiştiriyor. En üzüldüklerimden biri de çocuklar düğünlere davet edilmiyor. Davetiyeler iki kişilik oluyor. Artık neredeyse meceler olmuyor, kimse kimsenin yükünü paylaşmıyor. Bayram sabahları eskisi gibi pamuk şeker tadında değil. Hiçbir şey eskisi gibi değil. Nerede o eski günler demeden edemiyor insan.

PUSULA DERGİSİ KÜLTÜR SANAT ÖDÜLLERİ ÖZGÜN YAZI BÖLÜMÜ İKİNCİSİ

SENEMAHU TOPUZ

"BATI TRAKYA'DA DEĞİŞEN KÖY HAYATI"

Hızla değişen ve gelişen dünya ile birlikte doğup büyüdüğümüz, alışkın olduğumuz "köy" kavramı, dünyadaki gelişimi takip ederek büyük bir değişim sergilemiştir. Köy denildiğinde akla gelen hayvancılık, tarım gibi sosyo-ekonomik olgular neredeyse yok olmuş durumdadır. Bununla birlikte eğitim, ekonomi, aile, erkek kadın ilişkileri ve giyim kuşam gibi konularda da önemli değişiklikler meydana gelmiştir.

Değişimin baş kahramanı olan sanayi devrimi, zamanla dünyanın birçok bölgesine yayılmış ve uygulanmaya başlanmıştır. Sanayi devrimi ile birlikte tarımda üretim biçiminin değişmesi, makine, kimyasal gübre ve yeni teknolojilerin kullanılması tarımsal üretim biçimini köklü olarak değiştirmiştir. Düşük emek gerektiren bu durum, köy halkını farklı kaynaklar aramaya itmiştir. Zaman içerisinde sürekli yükselen bir ivmeyle, köylüler sosyo-ekonomik şartlarını iyileştirmek, daha fazla kazanç elde etmek amacıyla, işçi talebi yüksek olan Avrupa ülkelerine uzanan döngüsel göçü veya fabrika işçiliğini tercih etmişlerdir.

Hayat şartlarını iyileştirmek amacıyla evden ayrılan baba, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde çalışmak üzere, eşi ve çocuklarına hasret, yoğun kimyasal maddeler içeren yeni işinde sağlığını tehlikeye atarak, ailesinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere gayret göstermekte ve bu yeni süreçte alışmaya çalışmaktadır.

Yalnız kalan anne ise çocuğun sağlık, eğitim, sosyal yaşam gibi faaliyetlerini karşılamaya, ailesini ayakta tutmaya çalışmaktadır. Kadınların üzerine binen bu ağır yük zaman içerisinde psikolojik sorunların baş göstermesine sebep olmuştur. Babasını yılda birkaç kez gören çocuğun ise bir yanı hep eksik kalmıştır.

Zamanla değişen yaşam koşulları, babanın eski ataerkil otoritesini azaltmış, aile içerisinde kadın ön plana çıkmıştır. Bu yeni düzen her ne kadar olumlu bir gelişme olsa da, baba otoritesinin yoğun eksikliği çocuklarda saldırganlık, özgüven eksikliği, başına buyruk hareket etme eğilimi, sigara alkol ve madde kullanımında artışlara sebebiyet vermiştir.

Ailenin giderek daha karmaşık bir yapıya dönüşmesi, harcamaların artması, hayat şartlarının zorlaşması, geniş aile biçimlerinin çekirdek aile biçimlerine dönüşmesine ve doğurganlığın azalmasına yol açmıştır. Çekirdek aile yapıları yaygınlaşmaya başlamıştır.

Ekonomik istihdamın artması, sosyal yaşamda geleneksel değerlerin büyük ölçüde değişim göstermesine neden olmuştur. Özellikle komşuluk ve dayanışma bağları giderek daha fazla çözünürken, çıkara dayalı rasyonel hesaplamaları yansıtan ilişki şeklinin ortaya çıkışı kaçınılmaz olmuştur. "Yabancılaşma" adını verdiğimiz sosyo-kültürel değişimin yaygınlaştığını çok açık bir şekilde gözlemleyebiliyoruz.

Bu değişim teknoloji, iletişim ve küreselleşmenin etkisiyle kendi kültürümüzden uzaklaşarak "kitle kültürünü" dünya görüşlerimizde, tüketim tercihlerimizde, moda, müzik anlayışımızda, duygu ve düşüncelerimizin soyutluğunu yitirmesinde, kısaca hayatımızın birçok alanında hissetmemize ve benimsememize sebep olmuştur.

"Kitle kültürü" özellikle bir milleti kültürel kodlardan ve değerden uzaklaştırabilmenin en ucuz ve en kestirme yolu olarak kullanılmaktadır. Halkın ilgisini çekecek tarzda geçici zevkler oluşturarak ortaya çıkmakta, sonra da halk tarafından bilinçsizce tüketilmekte ve izlerini yaşamımıza bırakarak kaybolmaktadır.

Farklı kültürlerin değerlerini sorgulamadan benimsemeye bitmek bilmeyen enerjileriyle gençler hızlı tüketime yönelerek, popüler kültürün en büyük hedef kitlesini oluşturmaktadır. İstek, arzu, heyecan, gurur ve şiddet gibi duyguları yoğun biçimde yaşamaları ve tecrübesiz olmaları sebebiyle kolaylıkla bu kültürün ağına düşebilmektedirler. Henüz kendini ve değerlerini tanıma çağında olan gençlere popüler kültür tarafından rol model olarak sunulan sahte kimlikler, sahte kahramanlıklar, renkli dünyalar daha sonra tatminsizliğe, memnuniyetsizliğe yol açarak psikolojik rahatsızlıkların bir tetikleyicisi olarak baş gösterebilmektedir. Ayrıca kitle kültürünün "Z ve Alfa kuşağında" yarattığı bu olumsuz etki aile içerisinde büyük sorunların meydana gelmesine yol açmıştır. Aileyi toparlamak ve memnun etmek, sürekli değişen istekler karşısında oldukça zorlaşmıştır.

Kaybolan köy hayatıyla birlikte değerlerimiz, kültürümüz, komşuluk ilişkilerimiz, aile yapımız, dayanışmamız ve neredeyse vicdanımız yok olmaya yüz tutmuştur. Daha fazla yok olmamak adına değerlerimize, kimliğimize, kültürümüze daha fazla sahip çıkmalı, birbirimize kenetlenmeli ve asla parçalanmamalıyız! Çünkü; "Özünü yitirmiş bir toplum yok olmaya mahkumdur."

PUSULA DERGİSİ KÜLTÜR SANAT ÖDÜLLERİ ÖZGÜN YAZI BÖLÜMÜ ÜÇÜNCÜSÜ

HAFİZE GENÇOĞLU

Dil ve Konuşma Terapisti
Esmâ MUSTAFA

Dil ve Konuşma Terapisti Sn.Esmâ Mustafa ile günümüzde sıkça rastlanan dil ve konuşma bozukluğu hakkında bir söyleşi gerçekleştirdik.Kendisine verimli bilgilerden dolayı teşekkür ederiz.

-Esmâ MUSTAFA kimdir?

-1991 yılında Gümölcine’de doğdum. Lise eğitimimi Celal Bayar Azınlık Lisesi’nde tamamladım. Ardından Patra’da Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi bölümünden mezun oldum. İskeçe’de yaşıyorum, evli ve bir çocuk annesiyim.

-Dil ve Konuşma Terapisti kimdir, ne iş yapar?

-Dil ve Konuşma Terapisti çocuk ve yetişkinlerde dil, konuşma, iletişim, yeme - yutma ve ses bozuklukları gibi alanlarla profesyonel şekilde ilgilenen ve bu bozuklukların değerlendirilmesi, ayırıcı tanısı, belirlenmesi ve bireye uygun terapi programının düzenlenip uygulanması konusunda eğitim almış uzman kişidir. Amacımız söz konusu bireylerin yaşadıkları zorlukları iyileştirerek veya en aza indirerek bireyin kendine duyacağı özgüveni ve yaşam kalitesini arttırmaktır.

-Hangi durumlarda Dil ve Konuşma Terapistine başvurabilirim?

Artikülasyon bozuklukları
Fonolojik bozukluklar
Gecikmiş dil ve konuşma bozuklukları
Kekemelik veya hızlı bozuk konuşma
Ses bozuklukları
Otizm, Down sendromu ve diğer yaygın gelişimsel bozukluklara bağlı dil bozuklukları
Yaşlanmaya bağlı dil ve konuşma bozuklukları (Alzheimer, Demans, Parkinson)
Yeme - yutma bozuklukları
Motor konuşma bozuklukları (Apraksi, dizartri)
Edinilmiş dil bozuklukları (Afazi, travmatik beyin hasarı)
Öğrenme güçlüğü (disleksi, disgrafi)
Dudak - Damak yarıklarına bağlı dil ve konuşma problemleri
İşitmeye bağlı dil ve konuşma bozuklukları
Yukarıda bahsi geçen ve kişinin günlük hayatındaki iletişimsel etkinliğini kısıtlayan her durum dil ve konuşma müdahalesini gerekli kılmaktadır.

-Dil ve Konuşma Terapilerinde seanslar nasıl belirlenir?

-Dil ve Konuşma Terapisinde tedavi programı tamamen bireye özgü olarak karar verilmesi gereken bir konudur, seansların sıklığı kişinin yaşamakta olduğu problemin türüne, sebebine ve seviyesine göre değişiklik gösterebilir.

-Dil ve Konuşma bozukluklarında erken müdahale neden önemlidir?

-Erken tanı ve tedavi çocuğun zihinsel ve dilsel gelişiminde önemli rol oynar. Eğer ki çocuğumuzun iletişiminde bir gecikmeden, bozukluktan ya da farklılıktan şüpheleniyorsak vakit kaybetmeden bir Dil ve Konuşma Terapistine başvurmalıyız. Tüm çocukların genel kabul görmüş aynı veya benzer gelişim aşamaları vardır. Bunun yanında bazı çocukların kendine özgü bir gelişim zamanlaması olabilir ve konuşmaya yaşitlarından biraz daha erken veya geç başlayabilir. Bazı çocuklarda konuşma sorunları geçici olabilmekte, bir süre sonra yaşitlarıyla aynı düzeye gelebilmektedir. Ancak, çocukların konuşmasının zamanla kendiliğinden mi düzeleceği yoksa daha kalıcı bir gecikme yaşayan çocuklardan mı olacağını ayırmak aileler ya da bu konuda uzman olmayan kişiler tarafından olanaklı olmamaktadır. Bir çocuğun neden konuşmadığı ya da dil becerilerinin neden yaşitlarının gerisinde olduğunun pek çok sebebi olabilir. Böyle bir durumda bekleyelim düzeler gibi yaklaşımlar, sorunun daha da büyüüp ciddileşmesine sebep olabilir.

Aileler, çocuklarının davranışlarını dikkatli bir şekilde gözlemlemektedirler ve aynı zamanda çevrelerinde normal gelişim gösteren diğer çocukların davranışları hakkında da fikir sahibidirler. Özellikle değinmek istediğim bir konu, toplumumuzda da sıkça karşılaştığımız bir durum olan ebeveynlerin veya çevrelerinde bu konuda uzman

olmayan kişilerin çocuğun yaşamakta olduğu zorluğu basitleştirmesi, işte çocuğumun yaşı daha küçük böyle şeyler olabilir, biraz büyüsün problemi kendi başına aşacaktır ya da amcası da öyleydi fakat kendiliğinden düzeldi, okula başlayana kadar bekliyelim vs. gibi yaklaşımlardan kaçınılmalıdır. Her konuda olduğu gibi bu konuda da erken tanı ve tedavi çok önemlidir. Özellikle çocuklarda karşılaşılan Dil ve Konuşma bozuklukları zamanında tedavi edilmediklerinde ileriki dönemlerde yaşanması muhtemel sorunları kaçınılmaz kılar. Eğer bir gecikme var ise beklemek sadece yaşlılarıyla olan arasını açacaktır. Soruna müdahale edilmesi zihinsel ve dilsel gelişim dışında, çocuğun ileride sorun yaşaması olası diğer alanlar olan davranış, duygusal gelişim, öğrenme, okuma ve sosyal alanlardaki gelişimini de olumlu olarak etkilemektedir.

-Çocuğumun Dil ve Konuşma gelişimine nasıl destek olabilirim?

-Her çocuk bir diğerinden farklıdır. Farklı becerilere, karaktere, seviye ve yaşa sahiptir. Çocuğunuzun bilişsel, sosyal ya da genetik bir dezavantajı yoksa, dil becerilerini geliştirmek için yapabileceğiniz pek çok şey vardır.

Evde çocuğumuzun Dil ve Konuşma gelişimini desteklemek için yapılabilecek bazı öneriler : Öncelikle çocuklarımızla bolca konuşalım. Günlük yaşamın her alanında onu beslerken, giydirirken, örneğin yolda yürürken gördüğümüz bir kediyi "bak bir kedi", "kedi miyav miyav" der, "kedinin kuyruğu uzun", veya evde meyve soyarken "anne elma soyuyor", "kırmızı bir elma" gibi ona yaptığımız, gördüğümüz şeyleri üşenmeden anlatmalıyız. Bunları yaparken onunla bir yetişkin gibi konuşmalıyız. Burada yetişkinden kastım tabii ki uzun karmaşık cümleler kurarak, yetişkin kelimeleri kullanarak, anlamadıkları bilgileri kullanmak anlamına gelmez. Karşılıklı, sıra alarak konuşmak, göz teması kurmak ve çocuğun söylediklerine değer vermek anlamına gelir. Çocuğunuzla bebeksi bir şekilde konuşmayın, bu şekilde konuşma biz büyüklere şirin, sevimli gelebilir fakat çocuk bunu şirinlik olarak algılamaz ve bu davranış çocuğun harfleri yanlış edinmesine sebep olabilir. Aynı şekilde çocuğumuz örneğin "su" yerine "fu" dediğinde biz de bu şekilde telaffuz etmemeliyiz, bu durum çocuğun yanlış söylediği sözcükleri düzeltmesini engellemektedir. Eğer yanlış üretim yaparsa ona doğrusunu söyletmeye çalışmayın, sadece siz doğrusunu söyleyerek model olun. Çocuğunuz size soru sorduğunda duymazdan gelmeyin, başınızdaki savmayın, ayrıntılı yanıt verin. Oyunlar oynayın ve uzun cümleler kurarak iletişim kurmaktan kaçının. Çocuklarınıza konuşmaları için baskıcı tavırlar sergilememeyi "hadi konuş" "hadi ..... söyle" tarzı zorlamalarda bulunmayın, sürekli soru sormayın, soru sormayın demiyorum sadece sürekli sorulardan kaçının. Mesela bir oyun oynarken sürekli "o ne" "bu ne" gibi sürekli sorular çocuklar için bunaltıcı olabilir. Ayrıca bunlar çocuğun kendini daha da içe kapatmasına sebep olabilir, çocuk kendini sürekli test ediliyor gibi hissedebilir. Daha önce de belirttiğim gibi her çocuk birbirinden farklıdır, bazı çocuklar yanlış yapmaktan korkmayabilirler, bazıları daha çekingen, yanlış yapmaktan korkan çocuklar olabilir. Çocuğunuza sizinle iletişime geçmesi için fırsatlar sunun. Örneğin, en sevdiği oyuncak arabasını ulaşamayacağı bir yere koyun, çocuk arabasına ulaşmak için sizinle iletişime kuracağını bilmesi gerek.

Mesela arabamı istiyorum demek yerine "aba" diyecek veya sadece parmağıyla gösterecek bunlar da çok önemli iletişim girişimleridir. Kısacası çocuğunuzun her ihtiyacını o daha sizinle iletişime kurmadan gidermeyin, onun yerine sizden bir şeyler istemesi için ona alanlar yaratın. Siz de o zaman demek arabamı istiyorsun, işte araban gibi kelimeyi farklı cümleler içinde tekrarlayarak, istediği arabasını verebilirsiniz.

Kelimeleri genişletin. Örneğin, vücudumuzun parçalarını ve onlarla ne yaptığınızı söyleyin. "Burun", burnumla çiçeklerin, yemeklerin kokusunu alıyorum" gibi, bu şekilde çocuğun kelime dağarcığını geliştirmesine yardımcı olabilirsiniz. Onlara bol bol kitaplar okuyun. Çocuğunuzun her şeyi hemen öğrenmesini beklemeyin, bir şeyi devamlı tekrarlayın, öğrenme tekrar etmeyle olur. Çocuklar için de tekrarın önemi oldukça büyüktür. Seçim gerektiren sorular sorun "sarı veya mavi gömleğini giymek ister misin?". Onu sizinle iletişime geçmeye, konuşmaya teşvik edin. Açık uçlu sorular sorun yani cevabı evet veya hayır olmayan sorular. Bu tarz sorular kendi fikirlerini geliştirmelerine ve ifade etmeyi öğrenmelerine yardımcı olur.

Yukarıda çocuklarımızın dil gelişimini desteklemek için yapabileceklerimizin yanı sıra yapmamamız gerekenlerden bazı genel öneri ve örneklerde bulundum. Tabii ki de çocuğun yaşına ve gelişimsel düzeyine göre daha pek çok öneriler ekleyebiliriz. Tekrar vurgulamak istediğim konu, önemli olan çocuğunuz eğer konuşmuyorsa önce bunun sebeplerini sorgulamanızdır.

"Edmod De Belamy'nin Portresi" isimli yapay zeka çalışması

"Uzay Opera Tiyatrosu" isimli yapay zeka çalışması

"YAPAY ZEKA" NIN SANATA YANSIMALARI

Çok değil, aslında 50 yıl kadar geriye gitsek şimdiki teknolojik gelişmelerin hayali bile ütopyik olarak gözükme-
teydi. Mevcut anda, gün geçmiyor ki bilim ve teknoloji alanlarında yeni bir gelişme olmasın ve bizler bununla ilgili
bir haber okumayalım. Şu an hepimiz şöyle göz ucuyla çevremize baktığımızda pek çok teknolojik ürünün hayatı-
mıza dahil olduğunu ve hayatımızın bir parçası olduğunu görebiliriz. Bundan 50 yıl önce, cep telefonunun her-
kesin elinde olmaktan uzak, keşfinin daha yeni yeni yapıldığı bir nesne olması bir tarafa, sabit telefonlar ve hatta
televizyonlar da dahil olmak üzere pek çok teknolojik icat yaygın ve herkesin kullanabileceği nesnelere olmaktan
uzaktı. Bugüne döndüğümüzde, bunlarsız bir hayatı düşünmek ve idame ettirmek neredeyse imkansızdır. Bu
tür gelişmelerle birlikte hayatımıza artık yapay zekaya sahip robotları da dahil etmiş durumdayız. Yapay zekanın bi-
lime ve teknolojiye kattığı yenilikler, insansız hava araçlarından ev süpürme robotlarına kadar geniş bir skalada yer
almaktadır. Elbette bu tarz düşünce ve ruh gerektirmeyen, en nihayetinde yine insan kontrolünde olan ve insan
elinin değdiği bu yapay zekaya sahip ürünlerin pek çoğunun insanlığa faydaları yadsınamaz.

Fakat artık yapay zekalar belki de insanoğluna özgü tek alan olan ve insanları diğer canlı türlerinden ayıran, dü-
şünce en önemlisi de ruh gerektiren "sanat" alanına da girmiş bulunmaktadır. Yapay zeka artık sanat alanında da
kendine yer etmeye çalışmakta ve ürünlerini insanların beğenisine sunmaktadır. Üstelik bu kaydedilen gelişmeler
tek bir sanat alanı ile kısıtlı olmayıp farklı sanat alanlarında kendini göstermektedir.

Çeşitli örneklere değinmek gerekirse; resim alanında kendini gösteren yapay zeka sistemine 14. ve 20. yüzyıldan
15.000 portre verisi yüklendikten sonra yapay zeka tarafından üretilen "Edmond De Belamy'nin Portresi" adındaki
resim, çıkartıldığı açık arttırmada kendine alıcı bulmuştur. İnsana en çok benzeyen robot ünvanını taşıyan Sophia,
bilimsel olduğu kadar sanatsal yönden de geliştirilmiştir. Konuşabilen ve şaka yapabilen robot Sophia, sanat çalış-
maları da gerçekleştirebilmektedir.

Diğer bir sanat alanı olan müzikte de yüzlerce Eurovision şarkısı, söz ve melodileriyle bir yapay zeka sistemine
yüklendikten sonra "Blue Jeans and Bloody" isimli şarkı ortaya çıkmıştır. Bir yapay zekaya ait olan bu şarkı kendi ala-
nında bir ilk olma özelliğini taşımaktadır. Buna ilaveten "Magenta" adlı bir yapay zeka sistemi, 4 notalı ve 90 saniyelik
bir piyano melodisi bestelemiştir. Bir diğer sanat alanı olan sinemada da yapay zeka tarafından senaryosu yazılan
ilk film "SunSpring" tir.

Edebiyat alanındaki yapay zeka ürünlerine baktığımız zaman henüz çok başlangıç seviyesinde olmasına rağmen,
birkaç kelimelik bir giriş cümlesi yazıldıktan sonra bu giriş cümlesinden kısa bir hikaye oluşturabilen bir yapay zeka
sistemi mevcuttur.

Yapay zekanın yazdığı şiir ve roman, oluşturduğu fotoğraf ve hatta sanat yarışmasında birinci olduğu resim bile
bulunmaktadır. "Uzay Opera Tiyatrosu" adlı eser ABD'deki Colorado Eyalet Sergisi'nin güzel sanatlar yarışmasın-
da Dijital Sanat dalında birinci olmuştur. Görülen odur ki, yapay zeka sanat alanına da girerek kendine yer edin-
miştir. Elbette henüz bu alanda ortaya çıkan ürünler pek çok kişiyi tatmin etmekten uzaktır ve "Asıl Sanatçı Kim?"
sorusunu beraberinde getirmektedir.

Çünkü sanat alanı, işin içine duyguların girdiği, ilham denilen duygu oluşumunu gerektiren, kişinin ruhu ile üret-
tiği bir alandır. Bu yüzden yapay zekanın sanat alanında insan zekasından üstün olması en azından şimdilik söz ko-
nusu değildir. Yapay zekanın eksikliği şimdilik insana özgü duygular olduğu için üretilen bu ürünlerin tam anlamıyla
özgün olabilmeleri henüz mümkün değildir. Yapay Zeka ile Sanat ve Tasarım, yükseköğretim kurumunda ders
olarak yerini almış olsa da, yapay zekanın sanat alanında ürettiği ürünlerin, insani ürünlere kıyasla katetmesi gereken
daha çok yol olduğu açıktır.

ÖĞRENME NEDİR?

Öğrenme, bilginin kalıcı hale gelmesi ve kazanılmasıdır. Eğer davranış kalıcı hale gelmiyorsa öğrenme gerçekleşmiş sayılmamaktadır. İnsan zihni geniş bir kapasiteye sahiptir ve hayatımız boyunca öğrenme serüveni devam eder. Her bireyin öğrenme süreci başkadır. Bazı kişilerin öğrenmesi için duyması yeterliyken bazıları görerek, bazıları ise dokunarak, deneyimleyerek kalıcı öğrenmeye ulaşır. Genel hatlarıyla öğrenme yöntemleri; "Görsel Öğrenme", "İşitsel Öğrenme" ve "Kinestetik Öğrenme" diye sınıflara ayrılmaktadır.

Görsel öğrenmeye yatkın kişiler şekiller, resimler ve fotoğraflarla desteklendiğinde kalıcı öğrenmektedir.

İşitsel öğrenme yöntemi ile öğrenen kişiler, dinlediklerini çok kolay bir şekilde kavramaktadır.

Kinestetik öğrenme yöntemi ile öğrenen kişiler, bedensel hareketler ve canlandırma yoluyla kalıcı öğrenmeye ulaşmaktadır.

Bahsedilen üç öğrenme yöntemi, her insanda değişiklik göstermektedir. Aynı zamanda öğrenme yöntemleri bir arada kullanıldığında çok daha etkili ve kalıcı sonuç alınmaktadır.

ÖĞRENME TEKNİKLERİ

Yazarak çalışma; ders çalışırken not almak ve önemli yerleri yazarak tekrar etmek bilgilerin kalıcı olmasına önemli ölçüde katkı sağlar.

Anlatarak öğrenme; öğretmen olduğunuzu varsayarak, öğrenmeniz gereken bilgileri karşımızda biri varmış gibi anlatma tekniğidir.

Sınav hazırlama; öğrenmeniz gereken sorulardan bir sınav hazırlayıp cevaplamak iyi bir öğrenme yöntemidir.

Mola vererek öğrenme; çalışırken mola vererek dikkat sürenizi kontrol edebilirsiniz. Odaklanıp çalışmak önemli bir kuraldır.

Hangi öğrenme tekniğini kullanırsak kullanalım tekrar etmek kalıcı öğrenme için en önemli kuraldır. Tekrar ettiğimizde bilgiler kalıcı belleğe aktarılmaktadır ve öğrenme gerçekleşmektedir.

AKITMALI TAVUK

Batı Trakya'nın her bir yanı, bambaşka güzel lezzete ev sahipliği yapıyor. Bölgemizin farklı bölgelerindeki mutfak kültürü incelendiğinde hem yemek hem de sofrta kültürümüz, gurur duyulması cinstendir. Batı Trakya'nın her köşesinden kopup gelen yöresel yemeklerimiz, sofrtalarımızın baş tacı olmaya hak kazanıyor. Öyle ki yöresel yemeklerimiz hem aile hem de arkadaş arasında paylaşılan, nesilden nesile aktarılan kıymetli tarifler oluveriyor. Özellikle de davetlerde, kutlamalarda, geleneksel törenlerde yöresel yemekler hazırlayıp sunmak, misafirlerin tam anlamıyla "özel" hissetmesini sağlıyor. Yanı sıra midelerin bayram etmesi ve yüzlerde oluşan gülümseme ile de bizlere keyif veriyor.

Bu ayki yazımızda sizlere, Batı Trakya bölgesine ait Akıtmalı Tavuk tarifini sunuyor olacağız. Önemli bir davetiniz var ise ya da sadece değişik bir akşam yemeği menüsü oluşturma amacındaysanız tarifimiz işinize çok yarayacak! İşte farklı bir yöresel yemeğimiz olan ve sofrtınıza lezzet katacak akıtmalı tavuğun tarifi sizlerle!

Malzemeler:

- 1 Su Bardağı Sıvı Yağ
- 3 Su Bardağı Un
- 1 Yumurta
- 1 Adet Köy Tavuğu
- 2 Baş Soğan
- 2 Yemek Kaşığı Tuz
- 2 Bardak Su

Yapılışı:

Öncelikle malzemeler mutfak tezgahının üzerine sıralanır, ardından Batı Trakya'nın geleneksel yemeği olan akıtmalı tavuğun hazırlanma aşamasına geçilir. Un derin bir kabın içine elenir, ortasına 2 yemek kaşığı tuz ve yumurta konur, akıcı kıvamda suyla bir hamur yapılır. Ocağın üzerine tava konur, hafifçe sıvı yağ dökülür yağın ısınması beklenir. Daha sonra kepçe yardımı ile hazırlanan akıcı hamurdan tavaya dökülür ve yufkalar alt üst çevrilerek pişirilir. Pişen hamurlar ayrı ayrı soğutulur, soğuyan yufkalar üst üste konur, 2 cm genişlikte kareler halinde kesilir. Dileyenler ise rulo haline getirerek yuvarlak da kesebilir. Kesilen kısımlar yan yana gelecek şekilde sıra ile tepsi ya da borcam gibi servis yapılabilecek kaplara sıra sıra dizmek şartıyla koyulur.

Ardından köy tavuğunun hazırlanmasına geçilir, doğranmış soğanlar sıvı yağ ile tencerede iyice kavrulur. Biraz su ilave edilip tuz konarak iyice pişirilir, akıtmalar kaynatılmış tavuğun suyu ile ıslatılır ve üzerine haşlanmış tavuklar yerleştirilip servis yapılır. Tarifi deneyeceklere şimdiden afiyet olsun...

SÖZSÜZ İLETİŞİM

İnsanlar karşı tarafa duygularını anlatmak, mesajlarını iletmek için sadece söz ya da yazı değil, aynı zamanda beden dilini, yüz ifadelerini, jest ve mimiklerini de kullanır. Buna sözsüz iletişim denir.

Sözsüz iletişim çok güçlüdür, çünkü karşı tarafa mesaj verir. Bazen bizim anlatmak istemediğimiz mesajları da verir. Sözsüz iletişim, duyguları ve coşkuları dile getirmede söze göre çok daha etkilidir. Bir kişinin konuşmasının ardından ne söylediğini tam olarak hatırlamayabiliriz, fakat nasıl söylediğini net olarak hatırlarız. Karşımızda ki kişi sözlerimizden daha çok beden dilimizle ona verdiğimiz mesajlara güvenir.

Sözsüz iletişimde beden dili %55, ses tonu %38 ve Sözcük %7 etkilidir. Beden dili çok önemlidir. Bizimle ilgili hem karşı tarafa bir şeyler söyler hem de karşı taraf kendi ile ilgili mesaj alır. Örneğin yolda gördüğümüz arkadaşımıza gülümseyerek selam veriyor isek, kendimizle ilgili iyiyim, mutluyum mesajı verilir. Onunla ilgili ise, seni gördüğüme sevindim, sen değerlisin mesajı verilir. Tam tersi, yolda karşılaştığımız arkadaşımıza yüzümüzü asiyorsak, seni gördüğüme sevinmedim, seni önemsizsin mesajlarını iletiriz. Gülümsemek, ilgili davranmak, olumlu beden dili kullanmak olumlu mesajlar gönderir, insanlarla olan köprüleri güçlendirir, birbirine yaklaştırır. Somurt-

mak, ilgisiz davranmak, yüz çevirmek, olumsuz beden dili kullanmak olumsuz mesajlar gönderir, köprülerimiz zarar görür ve birbirimizden uzaklaşırız. Bu nedenle biriyle karşılaştığımız da beden dilimize dikkat etmeliyiz.

Sözsüz iletişimde verdiğimiz mesajdan memnun değilsek, onu sözlü iletişimle yumuşatabiliriz. Bunu nasıl yapmalıyız? Birini dinlerken ona seni dinliyorum mesajı vermek için ona dönük olmalı, onunla göz teması kurmalıyız. Örneğin, yetiştirmemiz gereken bir işimiz varsa ve arkadaşımız bize bir şeyler anlatıyorsa, göz teması kuramadığımız için ona "seni dinlemiyorum" mesajı vermiş oluruz. Olumsuz mesaj vermemek için sözel

olarak arkadaşımıza, "bu işimi yapmam gerekiyor sana bakmıyorum ama kulağım sende, seni dinliyorum" diyerek iletişimi yumuşatabiliriz. Arkadaşımız bizi çağırıyor ve cevap vermiyorsak "seni duymuyorum" arkadaşımızın birkaç çağrıdan sonra da sessiz kalıyor ise "seni önemsemiyorum" mesajı verilir. Böyle durumlarda sözel olarak "birkaç dakikalık işim kaldı, bekler misin" gibi cevap verilirse iletişim güçlenecektir.

Sözsüz iletişim, nasıl anlatılması gerektiğini anlatır. Ses tonumuz ciddi mi, alaycı mı, öfkeli mi olduğumuzun mesajını verir. Sözsüz iletişimin kuralları ve grameri yoktur.

(...)

En güzel yer burası...

Hiç kimseye söylemedim.
Kimse bilmedi,
Kimse istemedi...
Sabah, güneşe kavuşan gökyüzüm,
Gece sırlıklam yıldızlara aşıktı...

Bak, yine oldu incirler..
Suskun ve sakince.
Bir sonbaharı daha karşıladı sonsuzluk,
Umutlar ertelendi yarına,
Gönül, bir kedere ortak,
Hiç duyulmayan bir sessizlikte..

En güzel yer burası...

Turuncuya boyanacak ömürler,
az kaldı..
Tüm vakitlere çığlık çığlığa küstü gözlerim.
Telafisi yok,
Geçen hiç bir günün.
Ne gidene dönülür,
Ne gelen bilinir.
Kulaklarım sağır,
Dilim, çoktan lâl benim ..

Sadece özlediğim yerde kaldı
tüm hayallerim...

GELENEK VE GÖRENEKLERİMİZİN ÖNEMİ

Gelenek ve göreneklerimiz, toplumsal kuralların oluşmasında rol oynamakla birlikte, bir topluluğun millet olabilmesi ve varlığını devam ettirmesinde en önemli toplumsal normlardır. Gelenek ve göreneklerine sahip çıkan toplumlar tarih sahnesinde her zaman ön plana çıkmışlardır.

Gelenek ve göreneklerimiz, toplumsal yaşam tarzımızı en iyi yansıtan değerler olup, oluşturduğu kültür bağıyla geçmiş ile günümüz arasında köprü görevini görmektedir. Geçmişten günümüze gelen bu değerlerimizden bazıları; yaşam biçimlerimiz, panayırlarımız, yemeklerimiz, halk oyunlarımız, kına gecelerimiz, nişan ve düğün törenlerimiz, bayramlaşma ziyaretlerimiz, hatim törenlerimiz, sünnet törenlerimiz gibi sevgi, dayanışma ve beraberliğe dayalı normlardır.

Birlik ve beraberlik bağımızı güçlendiren bu değerler, huzur ve barış ortamı içinde yaşamamızı sağlamaktadır. Değerlerine bağlı toplumlar, bu normların devamının sağlanması için yoğun çaba göstermelidir. Kültürel değerlerimizin gelecek nesillere aktarılması için gelenek ve göreneklerimizin yaşatılması gerekmektedir.

Günümüzde teknolojik gelişmelerin olumlu yönleri ile birlikte getirdikleri olumsuz etkenler, ekonomik sorunlar ve diğer sebeplerle göç eden insanların kültürel bağlarını canlı tutamaması gibi olumsuz etkenler, bu değerlerimizi tehdit eden unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Oysaki Batı Trakya toplumunun güçlü bağları sayesinde, bu değerlerimiz, güncelliğini her zaman korumaktadır. Biz ebeveynler ve toplumumuzun duyarlı bireyleri sayesinde, bu değerler her zaman kuşaktan kuşağa aktarılacak ve ölümsüzleşecektir...

 www.btaytd.org

 <https://twitter.com/BTAYTD>

 <https://www.facebook.com/btaytd.wtmuga>